

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 17.04.2024 р.

м. Одеса

№ 65/18-рк/к

КП Болградської міської ради
«Горводоканал»

Інформація, доступ до якої обмежено

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії комунального підприємства Болградської міської ради «Горводоканал» (далі – КП «Горводоканал»), які мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (2) Дії КП «Горводоканал», які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, полягають в укладенні протягом березня-грудня 2022 року, січня-липня 2023 року зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими, які не відповідають умовам типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 року № 690».

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Суб'єктом господарювання, якому надаються рекомендації є КП «Горводоканал».
- (4) Відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань КП «Горводоканал» зареєстроване *Інформація, доступ до якої обмежено*, ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*, місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*
- (5) КП «Горводоканал» засноване Болградською міською радою Одеської області.
- (6) Основним видом діяльності КП «Горводоканал» згідно з кодом КВЕД є:
36.0 - забір, очищення та постачання води.
- (7) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Горводоканал» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (8) Відповідно до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснювався в межах Одеської області державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (9) У ході здійснення зазначеного дослідження Відділенням надіслано вимоги про надання інформації, зокрема, КП «Горводоканал» від 21.01.2022 № 65-02/242, від 07.08.2023 № 65-02/1575 та від 25.01.2024 № 65-02/159 та отримано відповідну інформацію з копіями документів листами від 12.03.2022 № 148 (вх. № 65-01/488 від 01.04.2022), та від 30.08.2023 № 662/01-05 (вх. № 65-01/1589 від 04.09.2023) та від 29.02.2024 № 113/01-05 (вх. № 65-01/714 від 15.03.2024).

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (10) Становище КП «Горводоканал» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначається відповідно статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 №49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі - Методика).
- 4.1.1. Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:**
- (11) - Комунальне підприємство Болградської міської ради «Горводоканал»;
- послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- 4.1.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.**
- 4.1.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.**
- (12) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (13) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Горводоканал», є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (14) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- 4.1.2.2. Споживчі характеристики.**
- (15) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», житлово-комунальні послуги - це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (16) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесені до комунальних послуг.
- (17) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (до 07.08.2023 Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»):

- централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;

- централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

- (18) Відповідно до статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод», централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (19) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідно-каналізаційні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

4.1.2.3. Умови споживання

- (20) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (21) Таким чином, умовами споживання таких послуг є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг з централізованого водопостачання.

4.1.2.4. Умови реалізації

- (22) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.
- (23) Відповідно до рішення від 21.01.2016 № 227/А-2016 Одеською обласною державною адміністрацією видано ліцензію КП «Горводоканал» на провадження діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (24) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (25) КП «Горводоканал», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є суб'єктом природної монополії та віднесено до Зведеного переліку природних монополій, розміщеного на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua> станом на 19.02.2024.
- (26) Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (27) Виконавець послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачами договори відповідно до обраної моделі договірних відносин

4.1.2.5. Ціна

- (28) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (29) Законом України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (30) Частиною першою статті 10 цього Закону передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються

уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.

- (31) Відповідно до підпункту 2 пункту а статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на централізоване водопостачання та централізованого водовідведення.
- (32) Відповідно до інформації, розміщеної на сайті Болградської міської ради, рішенням виконавчого комітету Болградської міської ради від 23.02.2022 №40 «Про встановлення тарифів на надання послуг з централізованого водопостачання, водовідведення, вивезення твердих побутових відходів КП Болградської міської ради «Горводоканал» з 01.03.2022, встановлено тариф на централізоване водопостачання у розмірі 22,46 грн за куб.м (з ПДВ).
- (33) Рішенням виконавчого комітету Болградської міської ради від 16.08.2023 №298 «Про встановлення скоригованого тарифу на надання послуг з централізованого водопостачання, що надається КП Болградської міської ради «Горводоканал» на території Болградської територіальної громади» з 01.09.2023 встановлено тариф на послуги з централізованого водопостачання у сумі 31,09 грн/м³ (з ПДВ), які є діючими.
- (34) Рішенням виконавчого комітету Болградської міської ради від 16.08.2023 №299 «Про встановлення скоригованого тарифу на надання послуг з централізованого водовідведення, що надається КП Болградської міської ради «Горводоканал» на території Болградської територіальної громади» з 01.09.2023 встановлено тариф на централізоване водовідведення у розмірі 32,72 грн за куб.м. (з ПДВ), які є діючими.
- (35) Отже, кінцеві споживачі послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають можливості впливу на ціну послуг, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідні послуги, оскільки тарифи на ці послуги затверджує виконавчий комітет Болградської міської ради.
- (36) Таким чином, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються КП «Горводоканал» на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Горводоканал».

4.1.2.6. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (37) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (назва Закону в редакції, що діяла на момент проведення дослідження):
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
 - підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення.
- (38) Виробником (виконавцем) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Болград Одеської області є КП «Горводоканал», яке здійснює зазначену діяльність на підставі ліцензії на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення наданої рішенням Одеської обласної державної адміністрації від 21.04.2016 № 227/А-2016.
- (39) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від Підприємства послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.1.3. Визначення товарних меж ринку.

- (40) Відповідно до пункту 1.3. Методики:
- товар – це будь – який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
 - товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (41) Враховуючи, що централізоване водопостачання та централізоване водовідведення

здійснюється на платній основі, ця послуга є товаром.

- (42) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

- подібність призначення, споживчих властивостей,
- умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (43) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

- (44) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

- (45) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими властивостями, умовами користування, технічними характеристиками тощо не мають товарів – замінників.

- (46) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання на визначеній території, де обслуговуються мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (47) Оскільки послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є послугами, які не мають замінників, відтак у споживачів цих послуг відсутня альтернатива.

- (48) Отже, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.1.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринків

- (49) Відповідно до пункту 1.3. Методики територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.

- (50) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (51) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено таку термінологію:

- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
- система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;

- місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (52) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (53) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (54) Отримання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність на певній території.
- (55) Відповідно до Методики, при визначенні територіальних (географічних) меж ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої отримання споживачами зазначених послуг, які б надавалися КП «Горводоканал», є неможливим.
- (56) Особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність за місцем знаходження діючих водопостачальних та водовідвідних мереж.
- (57) Відповідно Дозволу на спеціальне водокористування від 14.11.2019 № 1056/ОД/49д-19, виданому Державним агентством водних ресурсів України фактичне місце здійснення діяльності (водокористування) КП «Горводоканал»: забір води з поверхневого водоносного горизонту оз.Ялпуг (за допомогою власної насосної станції ВНС-1) в межах населеного пункту с.Оксамитне Болградського району Одеської області.
Фактичне місце здійснення діяльності (централізованого водовідведення): Відведення зворотних (стічних) вод здійснюється на власні поля фільтрації, за межами населеного пункту м. Болград Одеської області.
- (58) За інформацією КП «Горводоканал», наданою листом від 30.08.2023 № 662/01-05 (вх. № 65-01/1589 від 04.09.2023), ним у період 2022 року та січня-липня 2023 року надавалися послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Болград, Одеської області де розташовані діючі водопровідні мережі, які йому належать або ним використовуються (експлуатуються).
- (59) Листом від 29.02.2024 № 113/01-05 (вх.№ 65-01/714 від 15.03.2024) КП «Горводоканал» повідомило, що територіальні межі, в яких надавались послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення - місто Болград.
- (60) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання є територія м. Болград Одеської області, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Горводоканал».
- 4.1.5. Часові межі ринку**
- (61) Відповідно до пункту 1.3. Методики часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.

- (62) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (63) Виходячи з положень абзацу 15 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.
- (64) Тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Горводоканал», зазначені у розділі 4.1.2.5 діяли у період з 01.03.2022 та є діючими станом на березень 2024 року.
- (65) Протягом березня-грудня 2022 року, 2023 року та січня-березня 2024 року КП «Горводоканал» надавало послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до укладених договорів строком дії один рік. Якщо за один місяць до закінчення строку жодна із сторін не повідомить письмово іншій стороні прог відмову від договору. Договір вважається продовженим на один рік.
- (66) Таким чином, договори, укладені КП «Горводоканал» протягом лютого-грудня 2022 року, 2023 року та січня-березня 2024 року про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення зі споживачами, зважаючи на умови їх пролонгації, є чинними.
- (67) Отже, пропозиція послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Горводоканал» та попит споживачів на вказані послуги існували протягом березня-грудня 2022 року, 2023 року та січня-березня 2024 року.
- (68) КП «Горводоканал» залишалось єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах м. Болград Одеської області, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Горводоканал».
- (69) Таким чином, протягом березня-грудня 2022 року, 2023 року та січня-березня 2024 року сукупність товарно - грошових відносин між КП «Горводоканал» та споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Болград Одеської області не зазнала істотних змін.
- (70) У зв'язку з вищевикладеним, часовими межами даного ринку визначено період березня-грудня 2022 року, 2023 року та січня-березня 2024 року (з урахуванням строку дії укладених зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та введення в дію тарифів на вказані послуги).

4.1.6. Визначення потенційних конкурентів

- (71) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання:
- які мають матеріально — технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
 - які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
 - нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (72) Зважаючи на специфіку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та їх технологічну особливість, надання зазначених послуг можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання вказаних послуг, а також отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання дозволу на спеціальне водокористування у відповідності до Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 321.
- (73) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів

виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (74) Відповідно до частини другої статті 6 Закону виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (75) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та централізованого водовідведення знаходиться в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (76) З огляду на зазначене, у КП «Горводоканал» протягом березня-грудня 2022 року, 2023 року та січня-березня 2024 року відсутні конкуренти на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах м. Болград Одеської області, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Горводоканал».

4.1.7.Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (77) Згідно з пунктом 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (78) Отже, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також наявність власних або орендованих мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

4.1.8. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (79) Відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку в нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (80) Відповідно до пункту 10.3 Методики вважається, що суб'єкт господарювання не зазнає значної конкуренції, зокрема, коли бар'єри доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявні пільги чи інші обставини суттєво обмежують вступ на ринок нових суб'єктів господарювання.
- (81) Згідно з пунктом 10.4 Методики як додаткові ознаки наявності ринкової влади також розглядаються, зокрема високі бар'єри вступу на ринок потенційних конкурентів.
- (82) Так, з урахуванням пунктів 10.3 та 10.4 Методики, а саме у зв'язку з наявністю високих бар'єрів для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також наявністю власних мереж, КП «Горводоканал» у вказаний період є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Болград Одеської області та здатне диктувати свої умови при продажі товару, що є ознакою ринкової влади.
- (83) Враховуючи вищезазначене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», становище КП «Горводоканал» у період березня-грудня 2022 року, 2023 року та січня-березня 2024 року на ринку послуг з централізованого

водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах м.Болград Одеської області, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Горводоканал», є таким, що має ознаки монопольного (домінуюче) становища з часткою 100 %, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (84) У відповідності до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (85) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (86) Відповідно до частини третьої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
- перелік послуг;
 - вимоги до якості послуг;
 - права і обов'язки сторін;
 - відповідальність сторін за порушення договору;
 - ціна послуги;
 - порядок оплати послуги;
 - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
 - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.
- (87) Статтями 7, 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг. Так, індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (88) На виконання Закону України «Про житлово-комунальні послуги» Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила надання послуг).
- (89) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019р. № 690» (далі – Постанова від 02.02.2022 № 85), яка набрала чинності 04.02.2022, Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для різних моделей організації договірних відносин та для різних категорій споживачів викладені в новій редакції (далі – Правила в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, Типові договори в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85), а саме:
- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення без обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;

- типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (90) Відповідно до положень Правил в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85 послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (91) Договори про надання житлово-комунальних послуг повинні відповідати типовим або примірним договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону.
- (92) При цьому саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.
- (93) У ході здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах Одеської області, за результатами аналізу інформації та документів, наданих КП «Горводоканал», встановлено наступне.
- (94) КП «Горводоканал» листом від 30.08.2023 № 662/01-05 (вх. № 65-01/1589 від 04.09.2023) повідомило, що кількість укладених договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2022 році склала:
- з юридичними особами – 318 договорів, з фізичними особами – 6262 договори.
- (95) Відповідно до листів КП «Горводоканал» від 30.08.2023 № 662/01-05 (вх. № 65-01/1589 від 04.09.2023) та від 29.02.2024 № 113/01-05 (вх. № 65-01/714 від 15.03.2024) кількість укладених договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2023 році склала з юридичними особами – 318 договорів, з фізичними особами – 6191 договори.
- (96) Листом від 29.02.2024 № 113/01-05 (вх. № 65-01/714 від 15.03.2024) КП «Горводоканал» повідомило, що у 2023 році послуги з централізованого водопостачання надавались 249 підприємствам та 6207 фізичним особам; послуги з централізованого водовідведення у 2023 році надавались 45 підприємствам та 2187 фізичним особам відповідно до укладених договорів.
- (97) КП «Горводоканал» надало Відділенню копії договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, укладених протягом 2022 року та протягом 2023 року зі споживачами (фізичними та юридичними особами), які є діючими, зважаючи на їх щорічну пролонгацію в передбаченому даними договорами порядку, та на підставі яких КП «Горводоканал» надавало споживачам послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення протягом березня-грудня 2022 року 2023 року та січня-березня 2024 року.
- (98) Зокрема, Відділенням досліджені умови наступних договорів підставі яких КП «Горводоканал» надавало послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, фізичним особам, а саме:

Таблиця 1

№ з/п	Дата та № договору	Назва договору	Споживач	Адреса споживача
1	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Лошкарева Олена Терентіївна	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>

2	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Кожухар Ілля Дмитрович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
3	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Пельтек Віктор Ілліч	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
4	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Кондакова Любов Павлівна	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
5	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Комаха Борис Панасович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
6	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Кальчев Борис Федорович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
7	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Братов Сергій Степанович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
8	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Денисенко В'ячеслав Геннадійович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
9	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Беляев Борис Дмитрович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
10	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Каражова Людмила Вікторівна	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>

11	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Женкова Лариса Степанівна	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
12	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Арнаутов Олег Вікторович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
13	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Македонський Іван Іванович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
14	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Печерських Ігор Едуардович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
15	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Караянєв Дмитро Миколайович	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
16	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Биков Михайло Костянтинівич	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
17	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів	Павліюгло Олена Георгіївна	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>

(99) Відділення встановлено, що умови договорів, вказаних у Таблиці 1, не відповідають умовам Типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (у редакції, яка діяла на момент укладення даним підприємством договорів, а саме: у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 року № 85).

(100) Так, до прикладу, за результатом аналізу договору «Про надання послуг з постачання холодної води, водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів» від *Інформація, доступ до якої обмежено*, укладеного з фізичною особою *Македонським Іваном Івановичем*, виявлено наступне:

<p>Умови Типового договору (Типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85)</p>	<p>Умови договору про надання послуг з постачання холодної води, централізованого водовідведення, утримання будинку та прибудинкової території, вивезення твердих побутових відходів в редакції КП «Горводоканал»</p>	<p>Наслідки невідповідності умовам Типового договору</p>
<p>Порядок надання та вимоги до якості послуг</p> <p>п.8. Виконавець забезпечує постачання послуг безперервно з гарантованим рівнем безпеки та значенням тиску.</p> <p>п.9. Надання послуг здійснюється безперервно, крім часу перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p> <p>п.10. Виконавець забезпечує постачання послуг у відповідній кількості та якості згідно з вимогами пункту 7 цього договору до межі зовнішніх інженерних мереж постачання послуг та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку (індивідуального (садибного) будинку).</p> <p>п.11. Контроль якісних та кількісних характеристик послуг здійснюється за показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку та іншими засобами вимірювальної техніки.</p> <p>Засоби вимірювальної техніки, які призначені для вимірювання тиску, повинні відповідати вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність.</p>	<p>Споживач має право на:</p> <p>4.1. Отримання вчасно та відповідної якості послуги згідно з законодавством та умовами договору</p>	<p>Відсутність вказаних пунктів може призвести до недоотримання споживачами послуг або отримання послуг неналежної якості та, відповідно, здійснення оплати за ненадані або неякісно надані послуги, що матиме наслідком ущемлення їх інтересів</p>
<p>п. 12. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорі визначеного строку проведення виконавцем аварійно - відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, у які споживач може бути позбавлений можливості вчасного отримання послуг, що може призвести до ущемлення його інтересів.</p>
<p>п.13. Обсяг спожитої у будинку послуги з централізованого водопостачання визначається як обсяг питної води, спожитої в будинку, за показаннями засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку або розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315 (далі - Методика розподілу).</p> <p>Обсяг наданих споживачеві послуг з централізованого водовідведення визначається на рівні обсягів спожитих ним послуг з централізованого водопостачання та постачання гарячої води.</p> <p>Якщо будинок оснащено двома та більше вузлами комерційного обліку централізованого водопостачання відповідно</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність вказаного пункту у договорі може призвести до нарахування зайвих обсягів спожитих послуг та нарахування зайвої плати за послуги, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.</p>

<p>до вимог Закону України “Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання”, обсяг спожитої послуги у будинку визначається як сума показань таких вузлів обліку. За рішенням співвласників багатоквартирного будинку розподіл здійснюється для кожної окремої частини будинку, обладнаної вузлом комерційного обліку послуг.</p> <p>Одиницею вимірювання обсягу спожитих споживачем послуг є куб. метр.</p>		
<p>п.14. У разі коли будинок на дату укладення цього договору не обладнано вузлом (вузлами) комерційного обліку, до встановлення такого вузла (вузлів) обліку обсяг споживання послуг у будинку визначається відповідно до Методики розподілу.</p>	Не передбачено	Відсутність вказаного пункту у договорі може призвести до нарахування зайвих обсягів спожитих послуг та нарахування зайвої плати за послуги, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.
<p>п.15. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни ведення комерційного обліку спожитих послуг здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315.</p> <p>п.7 ч. XI вказаного наказу передбачає, що у разі виходу з ладу або втрати вузла(ів) комерційного обліку холодної води загальний обсяг спожитої холодної води у будівлі/будинку за період його непрацездатності/відсутності визначається за середнім загальним споживанням за попередні 12 місяців або за фактичний час споживання комунальної послуги, але не менше 15 діб за наведеною формулою.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорі цього пункту може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.
<p>п.16. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається:</p> <ul style="list-style-type: none"> -за даними електронного архіву в разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; -з дати, наступної за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку або зняття його показань в інших випадках. <p>Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах механізму визначення періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку, його відсутності, у зв'язку з його втратою, ремонтом, повіркою може призвести до нарахування виконавцем необґрунтовано збільшеної плати за надані послуги та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів
<p>п.17. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках).</p> <p>Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого.</p>	Не передбачено	

<p>п.18. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, проведенням перевірки засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу.</p> <p>Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку.</p> <p>Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.</p>	Не передбачено	
<p>п.19. Зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку послуги здійснюється виконавцем щомісяця.</p>	Не передбачено	Недотримання такої умови договору може призвести до неправомірного нарахування плати за фактично не спожитий обсяг послуг та ущемлення інтересів споживачів.
<p>п.20. У разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої в будівлі, приймається середньодобове споживання послуг в будівлі за попередні 12 місяців, а у разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання, але не менше 15 днів.</p> <p>Після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку виконавець зобов'язаний провести перерозподіл обсягу спожитих послуг у будинку та перерахунок із споживачем.</p> <p>Перерахунок обсягу спожитих послуг у будинку та перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано в установленому порядку інформацію про невідповідність обсягу розподілених послуг окремим споживачам, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.</p>	Не передбачено	Недотримання даного пункту договору може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надання послуг, зайвих втрат коштів споживачами та ущемлення їх інтересів.
<p>п.21. Виконавець має право доступу до будівель, приміщень і споруд, у яких встановлено вузли комерційного обліку, для перевірки схоронності таких вузлів обліку, зняття показань засобів вимірювальної техніки, що є складовою вузла комерційного обліку, та періодичного огляду у порядку, визначеному статтею 29 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" і цим договором.</p> <p>Періодичний огляд вузла (вузлів) комерційного обліку здійснюється виконавцем під час зняття показань. У разі дистанційного зняття показань періодичний огляд проводиться виконавцем не рідше ніж один раз на рік.</p> <p>Споживач повідомляє виконавцю про недоліки</p>	Не передбачено	Відсутність положень даного пункту Типового договору позбавляє споживача можливості бути обізнаним із вимогами законодавства, які стосуються порядку оплати у разі здійснення виконавцем обслуговування, заміни вузла (вузлів) комерційного обліку, зокрема його огляд, опломбування/розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодичну перевірку засобу вимірювальної техніки

<p>в роботі вузла комерційного обліку протягом п'яти робочих днів з дня виявлення засобами зв'язку, зазначеними в розділі "Реквізити виконавця".</p> <p>Власник (співвласники) будівлі (багатоквартирного будинку) або його (їх) представники мають право доступу до місць установаження вузлів комерційного обліку для проведення перевірки схоронності та зняття показань. Перевірка проводиться у робочий час у присутності представника виконавця, управителя або відповідальної особи за збереження і цілісність вузлів комерційного обліку. Втручання в роботу вузла комерційного обліку заборонено.</p>		
<p>п.24. У разі ненадання споживачем виконавцю у визначений сторонами строк показань вузла (вузлів) розподільного обліку, якщо такі показання зобов'язаний знімати споживач для цілей визначення обсягу послуг, спожитих споживачем, протягом трьох місяців приймається середньодобове споживання таким споживачем послуг за попередні 12 місяців, а в разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання послуг, але не менше 15 діб.</p> <p>У разі відсутності інформації про показання вузлів розподільного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до відповідного вузла обліку для зняття показань засобів вимірювальної техніки після закінчення тримісячного строку з дня недопуску виконавець зобов'язаний здійснювати розрахунки з таким споживачем як із споживачем, приміщення якого не оснащені вузлами розподільного обліку.</p> <p>Після відновлення надання показань вузлів обліку споживачем виконавець зобов'язаний провести перерозподіл спожитих послуг у будинку та перерахунок.</p> <p>Перерозподіл обсягів спожитих послуг у будинку та перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому було отримано в установленому порядку інформацію про невідповідність обсягу розподілених послуг окремим споживачам обсягу, необхідному для розподілу, але не більш як за 12 розрахункових періодів.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорі даного пункту може призвести до неправомірного нарахування коштів за надані послуги виконавцем та зайвих фінансових втрат споживача, що може призвести до ущемлення інтересів споживача
<p>п.30 Вартість послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначається за обсягом спожитих послуг та встановленими відповідно до законодавства тарифами.</p> <p>Розмір зазначених тарифів зазначається на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуг _____ (посилання на веб-сайт)</p> <p>У разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну цін/тарифів на послугу з централізованого водопостачання та/або на послугу з централізованого водовідведення виконавець у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення їх у дію, повідомляє про це споживачу з посиланням на рішення</p>	п.3.5. У разі зміни тарифів, оплата послуг здійснюється абонентом за новими тарифами автоматично без змін інших умов договору Зміна тарифів здійснюється з моменту вступу в силу відповідного рішення уповноваженого органу.	Відсутність інформації щодо зміни тарифів на послуги може призвести до ущемлення інтересів споживачів шляхом можливості вчасно сплатити за надані послуги за новими тарифами та уникнути заборгованості у разі сплати за послуги за старими тарифами.

<p>відповідного органу. У разі зміни зазначених тарифів протягом строку дії цього договору новий розмір тарифів застосовується з моменту їх введення в дію без внесення сторонами додаткових змін до цього договору. Виконавець зобов'язаний забезпечити їх оприлюднення на офіційному веб-сайті.</p>		
<p>Не передбачено</p>	<p>п.4.25. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі в порядку і строки, встановлені законом і договором, крім випадків, коли якість та/або кількість таких послуг не відповідає умовам договору.</p>	<p>Припинення надання послуг у разі прострочення оплати може призвести до припинення надання послуг, за підстав не передбачених законодавством.</p>
<p>п.38. Плата за послугу не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Нарахування плати за послугу за час перерв може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.</p>
<p>п. 39. Споживач має право: 3) на відшкодування збитків, завданих його майну, шкоди, заподіяної його життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг та незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна) виконавця або його представників; 4) на усунення протягом 50 годин, якщо інше не визначено законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг; 5) на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або належної якості; 6) отримувати від виконавця неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуг, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалася ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача); 7) на перевірку кількості та якості послуг в установленому законодавством порядку; 9) без додаткової оплати отримувати від виконавця на зазначений споживачем засіб зв'язку детальний розрахунок розподілу обсягу спожитої послуги між споживачами будинку у строк, визначений Законом України "Про доступ до публічної інформації"; 10) без додаткової оплати отримувати на зазначений споживачем засіб зв'язку інформацію про проведені виконавцем</p>	<p>Не передбачено</p> <p>4.3. Усунення виконавцем виявлених недоліків у наданні послуг</p> <p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність вказаних пунктів у договорі може призвести до звуження кола прав споживачів та обов'язків виконавця, що може призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів послуг, недоотриманні компенсації при захисті прав споживача у випадках ненадання, надання не в повному обсязі, неналежної якості послуг тощо.</p>

<p>вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла комерційного та розподільного обліку;</p> <p>16) протягом п'яти робочих днів надсилати управителю або відповідним виконавцям скарги споживачів щодо надання комунальних послуг у разі, коли вирішення таких питань належить до повноважень управителя або інших виконавців послуг;</p> <p>17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	<p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p>	
<p>П.44. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу.</p> <p>Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу. Пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p>	<p>3.4. За несвоєчасне внесення плати із споживача стягується пеня у розмірі 0,01% від простроченої суми заборгованості за кожен день заборгованості</p>	<p>Відсутність умови, що загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу може призвести до стягнення пені у розмірах, які перебільшують розміри, передбачені законодавством, витрати зайвих коштів споживачами, що матиме наслідком ущемлення інтересів споживачів.</p>
<p>П. 47. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність відповідальності у випадку ненадання послуг у повному обсязі або неналежної якості, наявність якої передбачена чинним законодавством, які регулюють відносини у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також порядку їх визначення та встановлення, визначення способу їх сплати може призвести до стягнення зі споживача економічно необґрунтованих внесків за послуги, які надані не в повному обсязі або неналежної якості, у зв'язку з чим</p>

виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).		споживач вимушений понести, додаткові фінансові витрати.
--	--	--

- (101) Аналогічні до умов договору, проаналізованому у Таблиці 2, умови, викладені в інших договорах про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, зазначених в Таблиці 1, укладених з фізичними особами
- (102) Крім того, Відділенням досліджені умови наступних договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, на підставі яких КП «Горводоканал» надавало послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, юридичним особам, а саме:

Таблиця 3

1	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з централізованого питного водопостачання та в централізованого водовідведення	ФОП Русев С.П. магазин «Черемушки»	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
2	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з централізованого питного водопостачання	НВФ «Екофарм»	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
3	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з централізованого питного водопостачання	Відділ культури, туризму, молоді та спорту Болградської міської ради Одеської області	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
4	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з централізованого питного водопостачання	КНП «ООЦПРОІ в м.Болград ООР»	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>
5	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>	Про надання послуг з централізованого питного водопостачання	Болградська міська рада Одеської області	<i>Інформація, доступ до якої обмежено</i>

- (103) Відділенням встановлено, що договори, зазначені у Таблиці 3, також не відповідали Типовим договорам, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85.
- (104) Так, до прикладу, за результатом аналізу договору «Про надання послуг з централізованого питного водопостачання» від *Інформація, доступ до якої обмежено*, укладеного з

бюджетною установою – Відділом культури, туризму, молоді та спорту Болградської міської ради Одеської області, виявлено наступне:

Таблиця 4

Умови Типового договору (Договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85)	Умови договору про надання послуг з централізованого питного водопостачання в редакції КП «Горводоканал»	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
<p>Порядок надання та вимоги до якості послуг</p> <p>4. Виконавець забезпечує постачання послуг безперервно з гарантованим рівнем безпеки та значенням тиску.</p> <p>5. Послуги надаються споживачеві безперервно, крім перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p> <p>Послуга з централізованого водовідведення надається у мережі виконавця з мереж споживача за умови справності мереж споживача.</p> <p>6. Виконавець забезпечує відповідність кількісних та якісних характеристик послуг вимогам пункту 1 цього договору на межі внутрішньобудинкових систем будівлі (інженерно-технічних систем приміщення споживача) та зовнішніх інженерних мереж постачання послуг.</p> <p>7. Контроль кількісних та якісних характеристик послуг здійснюється за показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку централізованого водопостачання.</p>	Не передбачено	Відсутність вказаних пунктів може призвести до неотримання споживачами послуг або отримання послуг неналежної якості та, відповідно, здійснення оплати за ненадані або неякісно надані послуги, що матиме наслідком ущемлення їх інтересів
<p>п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорі визначеного строку проведення виконавцем аварійно-відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, у які споживач може бути позбавлений можливості вчасного отримання послуг, що може призвести до ущемлення його інтересів.
<p>12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315.</p> <p>п.7 ч. XI вказаного наказу передбачає, що у разі виходу з ладу або втрати вузла(ів) комерційного обліку холодної води загальний обсяг спожитої холодної води у будівлі/будинку за період його непрацездатності/відсутності визначається за середнім загальним споживанням за попередні 12 місяців або за фактичний час споживання комунальної послуги, але не менше 15 діб за наведеною формулою.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорі цього пункту може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.

<p>13. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається:</p> <p>-за даними електронного архіву в разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку;</p> <p>-з дати, наступної за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку або зняття його показань в інших випадках.</p> <p>Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах механізму визначення періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку, його відсутності, у зв'язку з його втрапою, ремонтом, перевіркою може призвести до нарахування виконавцем необгрунтовано збільшеної плати за надані послуги та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів
<p>14. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втрапою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках).</p> <p>Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втрапою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого.</p>	Не передбачено	
<p>15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу.</p> <p>Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку.</p> <p>Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.</p>	Не передбачено	
<p>16. Зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку виконавцем щомісяця ___ числа з ___ до ___ години в присутності споживача (його представника), крім випадків, коли зняття таких показань здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань _____ або _____</p> <p>(вказати інший спосіб)</p> <p>У разі коли зняття показань вузла (вузлів) комерційного обліку послуг здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань, таке зняття може здійснюватися без присутності споживача (його представника).</p> <p>У такому разі виконавець зобов'язаний забезпечити можливість самостійного (без додаткового звернення до виконавця в кожному окремому випадку) ознайомлення з</p>	Не передбачено	Даним пунктом Типового договору передбачено визначення/встановлення відповідних (конкретних) числа місяця та часу, коли виконавцем здійснюється зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку. Недотримання такої умови договору може призвести до неправомірного нарахування плати за фактично не спожитий обсяг послуг

показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку споживачем шляхом опублікування на веб-сайті виконавця, зазначення в рахунках на оплату послуги та/або через електронну систему обліку розрахунків споживача.		
<p>17. У разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої в будівлі, приймається середньодобове споживання послуг в будівлі протягом попередніх 12 місяців, а у разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання, але не менше 15 днів.</p> <p>Після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку виконавець зобов'язаний провести перерахунок із споживачем.</p> <p>Перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано у встановленому порядку інформацію про невідповідність обсягу спожитих послуг, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.</p>	Не передбачено	Недотримання даного пункту договору може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надання послуг.
<p>18. Виконавець має право доступу до будівель, приміщень і споруд, у яких встановлено вузли комерційного обліку, для перевірки схоронності таких вузлів обліку, зняття показань засобів вимірювальної техніки, що є складовою вузла комерційного обліку, та періодичного огляду у порядку, визначеному статтею 29 Закону України “Про житлово-комунальні послуги” і цим договором.</p> <p>Власник (співвласники) будівлі або його (їх) представники мають право доступу до місць установлення вузлів комерційного обліку для проведення перевірки схоронності та зняття показань. Втручання в роботу вузла комерційного обліку заборонено.</p> <p>Періодичний огляд вузла (вузлів) комерційного обліку здійснюється виконавцем під час зняття показань. У разі дистанційного зняття показань періодичний огляд проводиться виконавцем не рідше одного разу на рік.</p> <p>Споживач повідомляє виконавцю про недоліки в роботі вузла комерційного обліку протягом п'яти робочих днів з дня виявлення засобами зв'язку, зазначеними в розділі “Реквізити і підписи сторін” цього договору.</p> <p>У разі коли споживач є власником (користувачем) приміщення у будівлі, а виконавець здійснює обслуговування та заміну вузла (вузлів) комерційного обліку, зокрема його огляд, опломбування/розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодичну повірку засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла комерційного обліку, таке обслуговування здійснюється за рахунок</p>	<p>4.3. Виконавець має право:</p> <p>4.3.2 Доступу обслуговуючого персоналу виконавця до систем внутрішнього водопостачання у будь-який час доби для перевірки технічного стану внутрішніх мереж і відбору проб.</p>	Відсутність положень даного пункту Типового договору позбавляє споживача можливості бути обізнаним із вимогами законодавства, які стосуються порядку оплати у разі здійснення виконавцем обслуговування, заміни вузла (вузлів) комерційного обліку, зокрема його огляд, опломбування/розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодичну повірку засобу вимірювальної техніки

<p>плати за абонентське обслуговування.</p> <p>Заміна і обслуговування, зокрема огляд, опломбування/ розпломбування, ремонт (у тому числі з демонтажем, транспортуванням і монтажем) та періодична перевірка вузла (вузлів) розподільного обліку, здійснюються за рахунок споживача.</p> <p>Перевірка засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла (вузлів) комерційного обліку, здійснюється за рахунок споживача відповідно до Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 р. № 474.</p>		
<p>Абз. 3, 4 п.20 у разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну цін/тарифів на послугу з централізованого водопостачання та/або на послугу з централізованого водовідведення виконавець у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення її у дію, повідомляє про це споживачу з посиланням на рішення відповідного органу.</p> <p>У разі зміни зазначених тарифів протягом строку дії цього договору новий розмір тарифів застосовується з моменту його введення в дію без внесення сторонами додаткових змін до цього договору. Виконавець зобов'язаний забезпечити їх оприлюднення на офіційному веб-сайті.</p>	<p>3.5. У разі зміни тарифів, оплата послуг здійснюється абонентом за новими тарифами автоматично без змін інших умов договору</p> <p>Зміна тарифів здійснюється з моменту вступу в силу відповідного рішення уповноваженого органу.</p>	<p>Відсутність інформації щодо зміни тарифів на послуги може призвести до ущемлення прав споживачів при сплаті послуг за старими тарифами та виникненню заборгованості за спожиті послуги..</p>
<p>Не передбачено</p>	<p>П.4.25. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі в порядку і строки, встановлені законом і договором, крім випадків, коли якість та/або кількість таких послуг не відповідає умовам договору.</p>	<p>Припинення надання послуг у разі прострочення оплати може призвести до ущемлення прав споживачів шляхом припинення надання послуг за підстав не передбачених законодавством.</p>
<p>26. Плата за послугу не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Нарахування плати за послугу за час перерв може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.</p>
<p>П. 27. Споживач має право:</p> <p>б) отримувати від виконавця штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт.</p> <p>П. 30. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором.</p>	<p>Не передбачено</p> <p>Не передбачено</p>	<p>Непередбачення виконавцем в укладеному договорі виплати штрафу за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт позбавляє споживачів можливості на отримання штрафу та може призвести до недоотримання споживачем коштів у разі настання зазначеної події</p> <p>Відсутність у договорах такого законодавчо встановленого зобов'язання виконавця може призвести</p>

		до порушення права споживача на отримання послуги відповідної якості, визначеної законодавством; зменшення способів захисту споживачем своїх порушених прав з боку виконавця послуг та недоотримання коштів у вигляді компенсаційних виплат за отримання послуг неналежної якості.
<p>32. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу.</p> <p>Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу.</p> <p>Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p>	<p>3.4. За несвоєчасне внесення плати із споживача стягується пеня у розмірі 0,01% від простроченої суми заборгованості за кожен день заборгованості</p>	<p>Може призвести до неправомірного стягнення пені у розмірі, що перевищує передбачений законодавством, що матиме наслідком ущемлення їх інтересів споживачів.</p>
<p>п. 33. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	Не передбачено	<p>Відсутність відповідальності у випадку ненадання послуг у повному обсязі або неналежної якості, наявність якої передбачена чинним законодавством, які регулюють відносини у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також порядку їх визначення та встановлення, визначення способу їх сплати може призвести до недоотримання споживачем коштів у вигляді компенсаційних виплат за недоотримання послуг або отримання послуг неналежної якості.</p>
<p>Порядок надання та вимоги до якості послуг</p> <p>4. Виконавець забезпечує постачання послуг безперервно з гарантованим рівнем безпеки та значенням тиску.</p> <p>5. Послуги надаються споживачеві безперервно, крім перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".</p> <p>Послуга з централізованого водовідведення надається у мережі виконавця з мереж</p>	Не передбачено	<p>Відсутність вказаних пунктів може призвести до неотримання споживачами послуг або отримання послуг неналежної якості та, відповідно, здійснення оплати за неякісно надані послуги, що матиме наслідком ущемлення їх інтересів</p>

<p>споживача за умови справності мереж споживача.</p> <p>6. Виконавець забезпечує відповідність кількісних та якісних характеристик послуг вимогам пункту 1 цього договору на межі внутрішньобудинкових систем будівлі (інженерно-технічних систем приміщення споживача) та зовнішніх інженерних мереж постачання послуг.</p> <p>7. Контроль кількісних та якісних характеристик послуг здійснюється за показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку централізованого водопостачання.</p>		
<p>п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорі визначеного строку проведення виконавцем аварійно-відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, у які споживач може бути позбавлений можливості вчасного отримання послуг, що може призвести до ущемлення його інтересів.
<p>12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315.</p> <p>п.7 ч. XI вказаного наказу передбачає, що у разі виходу з ладу або втрати вузла(ів) комерційного обліку холодної води загальний обсяг спожитої холодної води у будівлі/будинку за період його непрацездатності/відсутності визначається за середнім загальним споживанням за попередні 12 місяців або за фактичний час споживання комунальної послуги, але не менше 15 діб за наведеною формулою.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорі цього пункту може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.

- (105) Аналогічні до умов договору, проаналізованому у Таблиці 4, умови, викладені в інших договорах, зазначених у Таблиці 3, укладених КП «Горводоканал» з юридичними особами.
- (106) Таким чином, КП «Горводоканал», виклавши умови договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими, у наведених у Таблиці 2 та Таблиці 4 редакціях, які не відповідають умовам Типових договорів (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85, яка діяла на момент укладення цих договорів), звузило коло прав споживачів, зокрема, щодо відшкодування збитків внаслідок неналежного надання або ненадання послуг, звужено коло обов'язків виконавця послуг та відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (107) Зазначене одночасне звуження прав споживача та звуження обов'язків виконавця послуг може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуг та може ускладнити отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості.
- (108) Відповідно пункту 5 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690, послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про

надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.

- (109) Згідно з підпунктом 5 пункту 50 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 виконавець послуг зобов'язаний готувати, укласти та переукладати із споживачем договір відповідно до обраної співвласниками моделі договірних відносин.
- (110) Відповідно до абзацу четвертого частини четвертої статті 179 Господарського кодексу України при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (111) Статтею 184 Господарського кодексу України регламентовано, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (112) Отже, КП «Горводоканал» повинно було укласти договори з індивідуальними споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85, не відступаючи від їх змісту, не зменшуючи обсягів прав індивідуальних споживачів та власної відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (113) З огляду на зазначене, дії КП «Горводоканал», які полягають в укладанні протягом березня-грудня 2022, січня-липня 2023 року договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення зі споживачами – фізичними та юридичними особами у редакціях, які не відповідають положенням чинного законодавства, можуть призвести до ущемлення прав споживачів.

6.АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ДІЙ КП «ВОДОПОСТАЧ»

- (114) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (115) Унаслідок укладення зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не відповідають умовам таких типових договорів, зменшилися обсяги прав споживачів та власної відповідальності виконавця послуг за порушення умов договору, включено в договори умови, не передбачені чинним законодавством в частині припинення надання послуг, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживачів.
- (116) Така поведінка КП «Горводоканал» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (117) З огляду на зазначене, завдяки ринковій владі КП «Горводоканал» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів послуг.
- (118) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монопольну владу, споживачі його послуг знаходяться з

ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

7. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ КП «ГОРВОДОКАНАЛ» ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ.

- (119) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (120) Унаслідок вчинення КП «Горводоканал» дій, які полягали в укладанні зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не відповідають умовам типових договорів, тим самим зменшивши обсяги прав споживачів та власної відповідальності як виконавця послуг за порушення умов цих договорів, включення в договори умов, не передбачених чинним законодавством в частині припинення надання послуг, його привабливість для споживачів могла б різко зменшитися і тому за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, КП «Горводоканал» істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

8. ВИСНОВКИ

- (121) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (122) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (123) Враховуючи, що КП «Горводоканал» протягом березня– грудня 2022 року, 2023 року та січня - березня 2024 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах м.Болград Одеської області, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які використовуються (експлуатуються) КП «Горводоканал» має ознаки монопольного (домінуючого) становища, його дії, які полягали в укладенні договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що є діючими, які не відповідають умовам типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 року № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05 липня 2019 року № 690», яка діяла на момент укладення договорів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання. .
- (124) У той же час, у ході здійснення заходів державного контролю Відділенням не виявлено обставин, які б свідчили про завдання значних збитків споживачам внаслідок вказаних дій з боку КП «Горводоканал».
- (125) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського

управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ

1. Комунальному підприємству Болградської міської ради «Горводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*, місцезнаходження *Інформація, доступ до якої обмежено*) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема шляхом:

- укладення зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до вимог чинної редакції Типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами);

- інформування споживачів, з якими укладено договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до типових договорів.

Зазначаємо, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень цих рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України не розпочинатиме провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **упродовж двох місяців з дня їх отримання** з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

Голова колегії

Андрій БОРИСЕНКО